

516/01.00.00/2026

Valmistelija / Beredare: Koulutusjohtaja / Utbildningsdirektör Tommi Eränpalo, tommi.eranpalo(at)sipoo.fi; Kehittämispäällikkö / Utvecklingschef Saara Lehtinen, saara.lehtinen(at)sipoo.fi; Vs. Opetuspäällikkö / Tf. undervisningschef Josefin Svedin, josefin.svedin(at)sipoo.fi

Alueellinen vaaratiedote annetaan tilanteessa, jossa väestöä on tarpeen varoittaa vakavasta vaarasta ja antaa toimintaohjeita. Vaaratiedotteen antaa toimivaltainen viranomainen. Vaaratiedotteessa voidaan esimerkiksi kehottaa väestöä suojautumaan sisätiloihin ja välttämään ulkona liikkumista.

Koulutuksen toimialan toiminnassa on tärkeää, että toimintatavat ovat ennalta määriteltäviä ja henkilöstön tiedossa. Vaaratiedote voi vaikuttaa koulupäivän aloittamiseen, koulupäivän aikaiseen toimintaan, koulumatkoihin ja koulukuljetuksiin sekä oppilaiden ja henkilöstön turvalliseen siirtymiseen ja oleskeluun.

Opetushallitus on 17.6.2026 julkaissut tukimateriaalin vaaratiedotteisiin ja sisälle suojautumiseen varautumisesta. Tukimateriaalin mukaan koulutuksen järjestäjän tulee huomioida vaaratiedotteet ja sisälle suojautuminen osana varautumista sekä suunnitella ja harjoitella toimintamalleja etukäteen.

Kunnan johtoryhmä on hyväksynyt ohjeistuksen 10.8.2026 kokouksessaan.

Kuntakohtainen ohjeistus on tarpeen, koska lainsäädäntö ja valtakunnallinen viranomaisohjeistus määrittelevät toiminnan turvallisuutta ja varautumista koskevat yleiset velvoitteet, mutta eivät yksityiskohtaisesti määrittele kunnan koulutuksen toimialan käytännön toimintatapoja vaaratiedotteen aikana. Kunnan on siten tarpeen määritellä etukäteen muun muassa vastuut, viestintäkäytännöt sekä toimintatavat erilaisissa vaaratiedotetilanteissa.

Lainsäädäntö ja muu ohjaus

Valmiuslain (1552/2011) 12 §:ssä säädetään viranomaisten varautumisvelvollisuudesta. Viranomaisten tulee valmiussuunnitelmin ja etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa.

Pelastuslain (379/2011) 14 §:ssä säädetään omatoimisesta varautumisesta. Toiminnanharjoittajan tulee osaltaan varautua henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa sekä sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin se omatoimisesti kykenee.

Pelastuslain 15 §:ssä säädetään pelastussuunnitelmasta. Pelastussuunnitelmassa tulee muun muassa selvittää vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätökset sekä määritellä turvallisuusjärjestelyt ja henkilöstölle annettavat ohjeet onnettomuus- ja vaaratilanteita varten.

Perusopetuslain (628/1998) 29 §:n mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Turvallisen opiskeluympäristön

ylläpitäminen edellyttää myös varautumista poikkeuksellisiin ja ennakoimattomiin vaaratilanteisiin.

Työturvallisuuslain (738/2002) 8 §:n mukaan työnantajalla on yleinen huolehtimisvelvoite työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Työnantajan tulee ottaa huomioon muun muassa työolosuhteisiin ja työympäristöön liittyvät seikat sekä suunnitella ja toteuttaa turvallisuuden edellyttämät toimenpiteet.

Lisäksi vaaratiedotteista säädetään vaaratiedotteesta annetussa laissa (466/2012). Vaaratiedotteella välitetään väestölle tieto vakavasta vaarasta sekä annetaan tarvittavat toimintaohjeet.

Kuntakohtaisen ohjeistuksen tavoitteet

Ohjeistuksen tavoitteena on varmistaa, että koulutuksen toimialalla toimitaan yhdenmukaisesti ja tarkoituksenmukaisesti viranomaisen antaman alueellisen vaaratiedotteen aikana.

Ohjeistuksessa määritellään keskeiset toimintaperiaatteet tilanteisiin, joissa vaaratiedote annetaan ennen koulupäivän alkua, koulupäivän aikana tai koulumatkan aikana. Lisäksi huomioidaan tilanteet, joissa vaaratiedotteen mukainen sisälle suojautuminen vaikuttaa oppilaiden, opiskelijoiden tai henkilöstön toimintaan.

Ohjeistuksella selkeytetään henkilöstön vastuita ja toimivaltuuksia sekä varmistetaan, että viestintä henkilöstölle, oppilaille, opiskelijoille ja huoltajille on oikea-aikaista ja yhdenmukaista. Toiminnassa huomioidaan myös koulukuljetukset sekä yhteistyö kunnan muiden toimialojen ja tarvittaessa pelastusviranomaisen kanssa.

Ohjeistus ei korvaa viranomaisten antamia määräyksiä tai toimintaohjeita. Vaaratiedotteen aikana toimitaan aina ensisijaisesti toimivaltaisen viranomaisen antamien ajantasaisten ohjeiden mukaisesti.

Koulutuksen toimialalle on laadittu liitteenä oleva ohjeistus toiminnasta alueellisen vaaratiedotteen aikana. Ohjeistuksen tarkoituksena on tukea koulujen ja oppilaitosten turvallista ja yhdenmukaista toimintaa sekä varmistaa oppilaiden, opiskelijoiden ja henkilöstön turvallisuus erilaisissa vaaratilanteissa.

Esittelijä / Föredragande Koulutusjohtaja / Utbildningsdirektör Eränpalo Tommi

Ehdotus / Förslag

Koulutusvaliokunta päättää hyväksyä ohjeistuksen toiminnalle alueellisen vaaratiedotteen aikana liitteen 1 mukaisesti.

====

Utskottet för utbildning beslutar att godkänna anvisningarna för verksamheten under ett regionalt faromeddelande i enlighet med bilaga 1.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut

Liitteet / Bilagor

Liite Bilaga 1 - Ohjeistus toiminnalle alueellisten vaaratiedotteiden aikana

Liite Bilaga 2 - HE varhaiskasvatuksen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön järjestämisestä häiriötilanteissa koskevaksi lainsäädännöksi